

بینید، مسئله هسته‌ای در یک دهه گذشته در راس اختلافات ایران و اروپا قرار داشته، به نحوی که امروز این اختلاف باعث شده تا سطح روابط دو طرف به پایین‌ترین حد خود در این سه دهه برسد. مهمتر اینکه از اواسط سال ۲۰۱۱، اروپا در تحریمهای یکجانبه علیه ایران از آمریکا نیز پیشی گرفت. بنابر این می‌توان درک کرد که توافق ژنو اولین قدم بزرگ در راه عادی سازی مجدد روابط ایران و اروپاست.

این روزها ایران شاهد حضور گسترده هیئت‌های اقتصادی و دیپلماتیک اروپایی است. به گونه‌ای که برخی از جمله خاتم اما بونینو، وزیر خارجه ایتالیا از رقابت کشورهای اروپایی در نزدیک شدن دوباره به ایران سخن گفته‌اند. شما به عنوان دیپلماتی که سال‌ها در عرصه دیپلماتی حضور داشته‌اید، چقدر این اظهارات و رفت و آمدها را جدی ارزیابی می‌کنید؟

در ابتدا این را بگویم که به نظر من این حرف تا حدی اغراق آمیز است. با توافق ژنو، اروپایی‌ها در حال آماده شدن برای بهبود روابط هستند اما تا توافق نهایی هسته‌ای حاصل نشود، نمی‌توان به عادی شدن روابط هم امیدوار بود. توافق نامه نهایی هسته‌ای میان ایران و کشورهای گروه ۵+۱، به اضافه رفع تشنج در روابط ایران و آمریکا دو عامل بزرگ برای عادی سازی روابط ایران و اروپا هستند که هنوز هیچ یک از این دو عامل تحقق نیافته است.

اتحادیه اروپا به عنوان مجموعه‌ای از ۲۸ کشور با هویت و زبان مختلف هیچ گاه در اتخاذ یک سیاست خارجی و امنیتی مشترک موفق نبوده است. با این حال روند پرونده هسته‌ای ایران در سال‌های گذشته به شیوه‌ای رقم خورده که اروپایی‌ها

جدی و سازنده مهم‌ترین نقطه ضعف روابط ایران و اروپا بعد از وقوع انقلاب اسلامی بوده است. دومین نقطه ضعف بزرگ اینکه دو طرف نتوانسته‌اند روی نقاط مشترک و منافع مشترک یک همکاری فعال و سازنده داشته باشند. با وجود نقاط مشترک و منافع مشترک گسترده بین ایران و اروپا، متأسفانه دو طرف در طی دوران بعد از انقلاب روی نقاط منفی و مورد اختلاف تمرکز کرده و لذا فضای حاکم بر روابط مطلوب نبوده است. از سوی دیگر خصوصیت میان ایران و آمریکا مهم‌ترین مانع رشد و توسعه روابط ایران و اروپا به شمار می‌رود. البته مسائلی مثل حقوق بشر، تروریسم، پروسه صلح و تسلیحات کشتار جمعی و هسته‌ای نیز از جمله اختلافات اساسی میان اروپا و غرب با ایران بوده، اما می‌توان سیاستهای آمریکا علیه ایران را به عنوان مهم‌ترین مانع در این میان عنوان کرد چرا که اروپا هیچگاه در شرایطی نبوده و نخواهد بود که بین ایران و آمریکا، ایران را انتخاب کند

دولت جدید با شعار اعتدال و برنامه‌های ویژه برای سیاست خارجی به میدان آمده است. مهم‌ترین دستاورد ۱۰۰ روزه دولت آقای روحانی توافق بر سر برنامه اقدام مشترک میان ایران و ۶ کشور موثر جهان بود. این توافق چه پنجره‌ای را بر روی تعامل ایران و اروپا می‌گشاید؟

با وجود نقاط مشترک و منافع مشترک گسترده بین ایران و اروپا، متأسفانه دو طرف در طی دوران بعد از انقلاب روی نقاط منفی و مورد اختلاف تمرکز کرده و لذا فضای حاکم بر روابط مطلوب نبوده است

ماموریت من در آلمان (۱۳۶۹-۱۳۷۶) که در تاریخ روابط ایران و آلمان بعد از انقلاب و در تاریخ روابط ایران با اروپا، جهان غرب و ناتو نیز نظیر نداشت. متأسفانه این فرصت تاریخی و این پتانسیل بزرگی که ایجاد شد به خوبی مورد استفاده قرار نگرفت و حتی حوادثی مثل ترور در رستوران میکونوس برلین، کشف موشک در محموله کشتی ایران به مقصد آلمان و غیره بنیان روابط جدید با آلمان و اروپا را نیز تخریب کرد.

جمهوری اسلامی ۲ دوره گفت و گوهایی انتقادی و گفت و گوهایی سازنده با غرب را تجربه کرده است. روندی که در ۸ سال دولت نهم و دهم بارکود جدی مواجه شد. فارغ از جا به جایی و رویکرد متفاوت دولت‌ها در قبال غرب، مهم‌ترین نقاط ضعف و موانع بر سر راه تعامل مناسب تر

میان ایران و اروپا چیست؟ به نظر من فقدان یک دیالوگ

